

DÉLVIDÉK

ZOMBOR, 1942. május 5.
Csehás Benő u. 3. II. évfolyam, 99. sz.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

ANGOL-FRANCIA HARCOK MADAGASZKÁRON

A brit szárazföldi és tengeri erők Amerika támogatásával szálltak partra a francia gyarmaton — Elsősorban érte légitámadás Vichyt — A japánok Burmában elérték a kínai határt, Csangkaisek elsendette az általános mozgósítást és bejelentette, hogy Kína súlyos megpróbáltatások elé néz — Nagy légicsapata a La Manche csatorna felett — A németek támadó vállalkozásokkal javítottak állásaikon

Amerikai eredetű a Burmában használt mérgezőgáz

A mai jelentések között számtalan olyan eseményről érkezik hír, amelyek fokozott figyelmet érdemelnek. Elsősorban azt a jelentést kell kiemelnünk, amely közli, hogy a Burmában harcoló japán csapatok elérték a kínai határt és erre a hírre Csangkaisek, kínai diktátor elrendelte az általános mozgósítást Kínában. Másik jelentős hír, hogy az angolok hosszra előkészítés és sok Vichy ellen elhangzott igaztalan brit vád után partraszálltak Madagaszkár francia gyarmaton.

Madagaszkár már a francia fegyverletétel óta szerepelt azokban a jelentésekben, amelyek az angol tervekéről számoltak be. A távoli francia gyarmat, amely Afrika keleti partjait mentén fekszik, igen nagy stratégiai jelentőséggel bír. Komoly formában akkor merült fel az angol megszállás lehetősége, amikor a britek elvesztették legfontosabb maláj, hollandindiai, majd burmai támaszpontjait és lázas sietséggel igyekeztek olyan támaszpontokat találni, amelyek pótolhatnák az elvesztetteket. Dél-Afrikában kezdték meg az építkezést és ugyanakkor megkezdtek a rágalomhadjáratot Vichy ellen. Másodnapként jelentették az angolok, hogy Madagaszkárt a japánok fenyegetik, voltak olyan hírek is, melyek már japán partraszállásról számoltak be. Mindenki előtt világos volt már akkor is, hogy ezek a hírek csak azért keltek szárnyra, hogy ürügyül szolgáljanak Angliának a francia gyarmat megtámadására, ami most bekövetkezett.

Madagaszkár megtámadásáról egyelőre csak brit forrásból érkezett hírek állanak rendelkezésünkre, francia részről lapzártáig nem érkezett jelentés. A késő délutáni órákban érkezett OFI jelentés szerint az egyik madagaszkári öbölben partraszállt brit csapatok ellenállásba ütköztek és a szigeten harcok folynak.

Japán

részről jelentést adtak ki, amely megállapítja, hogy a burmai arcvonalon az angolszász szövetségesek részéről a nemzetközi megegyezések felrugásával használt mérgezőgáz amerikai eredetű volt. A japánok részről megindított vizsgálat állapította meg ezt. A mérgezőgáz használatát bizonyítja az a körülmény, hogy a csataterén maradt többszáz kínai és brit katona holttestén kétségtelenül megállapították a gázmérgezés tüneteit. Ugyanis — mint tegnap már megírtuk — a szél megfordult és a mérgező

gáz a kínaiak és angolok soraiból követelt sok áldozatot. A japánok kezére számos kézigranát került, amelyek gyűrűje az 1941-es gyártási évszámot viseli.

A japán hadműveletek egyébként gyorsan haladnak előre valamennyi arcvonalon. Burmában a kínai határ mentén folynak a harcok, Mindanao szigetén pedig elfoglalták a japánok Dansalan városát, a menekült fülöp-szigeti kormány és az amerikai főhadiszállás székhelyét és új csapatok partraszállításával teljesen elfoglalták a Fülöp szigetcsoport ezen fontos szigetét is. Új Guineában folytatódik a japán előnyomulás. A japán légierők egész héten át fokozódó hevességgel bombázták Port Moresbyt

és az Új Guinea délkeleti csücskénél elterülő kis szigetcsoportot. A harcok során 30 ellenséges repülőgépet semmisítettek meg.

Itt jegyezzük meg, hogy Tozso miniszterelnök beszédet mondott a japán fegyverkezési gyárosok szövetségének értekezletén. Hangoztatja, hogy Japán a háború eddigi során fényes győzelmeket aratott, a háború és a győzelem kérdése azonban csak a jövőben fog eldőlni. Az Egyesült Államok és Anglia mérhetetlen anyagi erejükre támaszkodva nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy kiköszörüljék a csorbát. Japánnak nagymértékben kell fegyverkeznie, hogy ezzel is biztosítsa ellenségei leverését.

Ellenállásba ütköztek az angol csapatok Madagaszkáron

Vichy, május 5.

Az OFI francia hírszolgálat jelentése szerint Londonban hivatalosan közölték, hogy a Madagaszkár egyik öblében partraszállt brit csapatok heves ellenállásba ütköztek.

De Brinon, a francia kormány párizsi főmegbízottja kedden Vichybe utazott.

Véres tüntetések Kínában

Sangháj, május 5.

A Domei iroda csungkingi jelentése szerint Kína több városában véres összetűzésre került sor a háboruba belefáradt diákok tüntető csoportja és a rend helyreállítására kirendelt katonaság között. Különösen Pecsuaang tartományban sok halottja van az ilyen összetűzéseknél.

Német hadijelentés

Berlin, május 5.

A vezéri főhadiszállás keddi hadijelentése közli, hogy a keleti arcvonalon több támadó vállalkozást hajtottak végre a német csapatok, hogy megjavítsák állásaikat.

Az ellenség nagyobb erővel végrehajtott helyi támadásai sikertelenek maradtak.

Észak-Afrikában csekély felderítő tevékenység folyt.

A tengely légierői folytatták La Valetta kikötőjének és a máltai repülőtereknek bombázását.

A La Manche csatorna bejáratánál német aknakereső és aknarakó naszádok sikeresen verték vissza angol gyorsnaszádok támadási kísérletét egy német hajókaraván ellen. Egy brit gyorsnaszád súlyosan megrongálódott.

Könnyű német légierők Eastborne tengerparti angol város vasúti berendezéseit bombázták, német bombázórajok pedig romboló és gyújtóbombákkal árasztották el Cowes angol haditengerészeti támaszpontot.

A csatorna felett heves légicsapást vívtak a német légierők az angolokkal és a harcokban 18 brit gép megsemmisült.

Az angol légierők több tervszerűtlen támadást hajtottak végre Németország déli és délnyugati részén védtelen kisebb városok és községek, valamint Stuttgart ellen. Egy angol bombázót felölttek.

A jövő útjának

két alappillére a munka és a takarékoság. Minden időben attól függött nemcsak az egyén, hanem a közösség, az állam sorsa is, miként dolgozott és takarékoskodott a nemzet minden egyede. Háborus időben, különösen pedig ilyen gigász küzdelem idején, mint ami most folyik, még fokozottabb jelentősége van a munkának és a takarékoságnak.

A munka és a takarékoság ilyen történelmi időkben kötelessége mindenkinek, annak is, aki anyagi viszonyainál fogva nincs ráutalva sem az egyikre, sem a másikra. Most a nemzet érdekei követelik meg a fokozott munkát és a fokozott takarékoságot. A helytállás, a kisebb-nagyobb lemondás, áldozathozatal és egyéni érdekeink feláldozása a köztért ugyanúgy kötelessége az itthonmaradottaknak, mint az arcvonalon küzdő katonáknak.

Az a munka, amelyet most fokozott erőfeszítéssel végzünk, a jövő útját építi és a jövőt szépíti. A takarékoság viszont lehetővé teszi, hogy minél nagyobb erőket mentünk át az elkövetkező, a háború utáni évekbe, amikor minden megtakarított összeg minden félrerakott fillér hasznos szerepet játszhat az újjáépítésben, a háború következményeinek elhárításában és gazdasági létünknek a békés termelésre való átállításában. Minél többet takarékoskodunk élelmi-szerekkel, közszükségleti cikkekkkel, minél több költséges és nélkülözhető beszerzést mellőzünk, annál több értékünk marad meg anyagban és pénzben a holnap számára.

Joggal várja el a kormányzat a hazafias közvéleménytől, hogy a nagy idők küszöbén a munka és takarékoskodás terén a tőle telhető legnagyobb erőfeszítést mutatja fel.

Ára 10 fillér

ARENA MOZI

KEDD—SZERDA

Repülő kalózok

A film az amerikai légi- és rendes rendőrség közreműködésével készült.

Főszerebben:

KENT TAYLOR, ROCHELE HUDSON,
REGIS TOOMEY, MARION MARTIN

Pótműsor: magyar és olasz hirdető

ANKARÁBAN AGGASZTÓNAK TEKINTIK
A SZOVJETUNIO MAGATARTÁSÁT

Róma, május 5.

A Voce d'Italia értesülése szerint a török kormány tagjai és a legfelső államhatóságok az

idén nem költöznek Ankarából Isztanbulba. Az ankarai külföldi sajtótudósítók véleménye szerint a hatóságok azért maradnak Ankarában, mert a Szovjetunio magatartását aggasztónak tekintik.

ÖTVENEZER FŐNYI KINAI CSAPATOT
KERITETTEK BE A JAPÁNOK SHANTUNG
ÉS HOPEI TARTOMÁNYBAN

Tokió, május 5.

Mint a Domei Iroda jelenti, a japánok nagyszabású bekerítő műveletekkel közel 50.000 főnyi csungkingi csapatot és kínai kommunistát kerítettek be. Ezek a műveletek szerdán kezdődtek Shantung tartomány nyugati és Hopei tartomány délnyugati részén. A Hopei déli részén működő ellenséges csapatok főhadiszállását a japánok már elfoglalták. A japán támadások ereje egyre több kínai katonát kényszerít arra, hogy megadja magát.

Az angolszászok bejelentették
Madagaszkár megszállását

Vichyt bombázták a britek

Amszterdam, május 5.

A Német Távirati Iroda közli az angol tengernagyi hivatal és hadügyminisztérium jelentését, mely szerint összevont tengeri és szárazföldi brit hadsereg jelent meg Madagaszkár francia gyarmat előtt, hogy a gyarmatot megszállja.

A közlemény hangsúlyozza, hogy Madagaszkár megszállását a „szövetséges nemzetek” határozta el.

Az Egyesült Államok külügyminisztériuma is közleményt adott ki a brit akcióval kapcsolatban. Közlik, hogy a washingtoni francia nagykövettel még tegnap este közölték Madagaszkár angol megszállását, amely Amerikával teljes összhangban és az Egyesült Államok támogatásával történik. Azt is közlik, hogy az Egyesült Államok ugyancsak támaszpontként használja majd fel Madagaszkárt tengeri és szárazföldi hadereje számára, ha erre szükség mutatkozik.

Bombák hullottak Vichyre

Vichy, május 5.

Vichy francia főváros felett keddre virradóra idegen repülőgépek jelentek meg, amelyek

néhány bombát dobtak a fővárosra. A léghárító ágyuk hevesen tüzeltek az idegen gépekre. Közelebbi részletek még hiányoznak.

A japánok elérték a kínai határt
Burmában

A Német Távirati Iroda Csungkingból származó jelentése arról számol be, hogy Lashiótól északra elkezdődött harcok folynak kínai és japán csapatok között. A japánok itt elérték a kínai határt.

Vangcsingvej és több minisztere Mandzsukuoba utazott

Nanking, május 5.

Vangcsingvej, a nemzeti kínai kormány feje több minisztere kíséretében Mandzsukuoba utazott.

Olaszország hétszáznapos
háborújának eredményei

Róma, május 5.

A Popolo d'Italia a 700-ik olasz hadijelentés kiadása alkalmából összefoglalja azokat az eredményeket, amelyeket az olasz légi és tengeri erők elérték az ellenséggel folytatott küzdelemben. Az összefoglaló szerint az olaszok hadbalépésüktől május 2-ig 2466 ellenséges repülőgépet lelőttek, 610 repülőgépet a földön semmisítettek meg, 797 ellenséges gépet pedig min-

den valószínűség szerint elpusztítottak. Ugyanezen idő alatt az ellenség hadiflottájából 53 hadihajót és 66 tengeralattjárót semmisítettek meg, 193 hadihajót megrongáltak, 87 hadihajót pedig megtorpedóztak.

ELSULLYESZTETT AMERIKAI ÁGYU-
NASZÁD

Amsterdam, május 5.

Az Egyesült Államok hadügyminisztériumának jelentése szerint a japánok Corregidor közelében elsüllyesztették a Mindanao nevű amerikai ágyunaszádot.

Washingtoni különjelentés arról számol be, hogy a japánoknak sikerült újabb erős csapatokat partraszállítani Mindanao szigetén annak ellenére, hogy az amerikaiak heves ellenállást tanúsítottak.

A szebasztropoli bekerítő arcvonalon meg-
hiusult a bolsevisták kitörési kísérlete

Berlin, május 5.

A Német Távirati Iroda közli illetékes katonai hely jelentését, mely szerint a szebasztropoli bekerítő arcvonalon a bolsevisták kisebb erőkkel támadást kíséreltek meg a német állá-

sok ellen. A támadás összeomlott a német tüzéség elhárító tüzeiben. A német tüzéség nagy heveséggel bombázta a bekerített állásokat és súlyos, véres veszteségeket okozott az ellenségnek.

Fényes német légigyőzelem a csatorna felett

Néhány óra alatt 15 brit gép semmisült meg

Berlin, május 5.

A Német Távirati Iroda katonai helyről szerzett értesülését közli, mely szerint brit bombázók mintegy 50 vadászrepülőgép védelme alatt

berepülést kíséreltek meg a megszállt francia partvidék fölé. A német légierők már a csatorna felett harckrakényszerítették az ellenséget és 50 perc alatt 7 brit gépet lőttek le. A partvédel-

NEMZETI MOZI

TELEFON: 158.

HÉTFŐ—SZERDA

Végtelen izgalmas kémtörténet:

Kora Terry

Főszerebben:

ROKK MARIKA, JOSEF SIEBER, VILI
DOHN, HERBERT HUBNER.

Pótműsor: első hetes UFA és magyar hirdető

mi útegek egy újabb géppel szaporították az ellenséges veszteségeket. A brit gépek jórészt Le Havre kikötő előtt zuhantak a tengerbe.

Röviddel később újabb kísérlet tettek az angolok a berepülésre. A német gépek elébük repültek a csatorna fölé, harckrakényszerítették őket és újabb hét gépet lőttek le a támadók közül. Ezzel az angol légierő néhány óra leforgása alatt 15 repülőgépet veszített el. A német gépek közül mindössze kettő nem tért vissza.

Saydam vacsorát adott a hár-
masegyezmény diplomatái
tisztelőreA török nemzetgyűlés újabb 30 millió
fontot szavazott meg hadicélokra

Ankara, május 5.

A török nemzetgyűlés újabb 30 millió török fontot szavazott meg nemzetvédelmi célokra. A hitelt a szárazföldi hadsereg céljaira fordítják.

Saydam miniszterelnök tegnap vacsorát adott, amelyre meghívta Németország, Olaszország, Japán, Magyarország, Finnország és Bulgária ankarai követeit.

London a légi offenzíva áb-
rándjával hint port a Szovjet
szemébe

Brit gépek Stuttgartot bombázták

Berlin, május 5.

A Német Távirati Iroda közlése szerint az angol légierők keddre virradóra a délnémet városokra, főleg Stuttgart lakónegyedeire dobtak bombákat. Lakónegyedekben károk keletkeztek, a polgári lakosság közül halott és sebesült áldozatai vannak a támadásnak. Az eddigi jelentések szerint a légvédelem egy brit bombázót lelőtt.

A brit légügyi minisztérium jelentése szerint a német légierők keddre virradóra Délanglia két partvidéki pontja ellen intéztek heves támadást. A támadásnak halott és sebesült áldozatai vannak, jelentős anyagi káron kívül.

A Völkischer Beobachter c. német lap legutóbbi cikkében azt írja, hogy az angolszászok és bolsevista szövetségeseknek a második arcvonal kialakítására vonatkozó propagandája az utóbbi időben elhalkult. London belátja, hogy a francia partokon megkísérelt támadások és a súlyos hajótervesztések után minden ilyen terv csak ábránd. Németország nyugateurópai hatalma megingathatatlan.

Miután a második arcvonal tervei ilyenén kivihetetlenek, London most a légi offenzíva ábrándképével hint port a Szovjet szemébe.

A JAPÁNOK AZ ANDAMAN SZIGETEKEN
KISZABADÍTOTTAK A FOGSÁGBÓL EZER
BURMAIT ÉS HINDUT

Tokió, május 5.

A japán csapatok az Andaman szigeteken kiszabadították fogságukból mintegy ezer hindut és burmait, jórészt hindu nacionalistákat, akik az angol uralom ellen küzdöttek.

UJ KOZTÁRSASÁGI ELNOKOT VÁLASZ-
TOTT COLUMBIA

Lisszabon, május 5.

Columbia amerikai köztársaságban most zajlott le az elnökválasztási harc. Köztársasági elnökké Alfonzo Lopez baloldali liberális politikus választották meg több mint 200.000 szótöbbséggel. Lopez 1934 és 1938 között már volt köztársasági elnök Columbiában.

Moszkva politikája

(A m. kir. honvéd haditudósító század közlése.)

A félig állattá aljasított orosz tömegekből kikérült foglyokkal, rendszerint csak a legegyszerűbb dolgokról lehet beszélni. Ritkán akad közöttük olyan valaki, akit európai értelemben művelt embernek lehetne tekinteni. Most mégis összeakadtunk egy-egyel. Harminc-harmincöt körüli, becsettarcu, nélkülözésekben és harcokban megviselt férfi volt. Eppen olyan elcsigázott és nyomorúságos mint társai, akikkel egy cugorgyári üzem helyreállításán dolgozott. Csak a szemének lázas izzása árulta el, hogy mégis más, mint a többiek.

A mi emberünkkel nem az itt szokásos dolgokról beszélgettünk. Arról volt szó, hogyan volt lehetséges a bolsevik zsarnokság elképzelhetetlen rendszerének fenntartása ebben a mérhetetlen birodalomban.

Maguk európai emberek — fejtegette Kalimoff — sohasem érthetik meg azt, ami ezen a földön történik. Európa és mi — mindig idegenek voltunk egymáshoz és örökké azok is maradunk. A maguk társadalmi élete, a maguk szocializmusa vagy bármilyen társadalom- és munkarendje a mi számunkra érthetetlen valami. Amit nálunk az európai szellem, a liberalizmus vagy a politikai alkotmányosság nevében csináltak a dekabristáktól kezdve, a szapadnikok mozgalmán át a mensevikiekig — az mind bomlást okozott, mert az európai gondolatformák csak zürzavart idéztek elő az orosz lélekben. A latin-germán kultúrembert a cselekvés nyugtalansága, a türelmetlenség, az ujszerűség vágya, az individualizmus, az erős öntudat és a szabadság vágy jellemzi;

a szláv típus sajátossága pedig: a türelem, a beletörődés, a békés hajlam és a passzív egyéni magatartás a kollektívummal szemben.

Gondoljanak a múlt század nyomorúságos sorban élő orosz munkásaira. Ezek a munkások már akkor artelekbe, munkásbeszerező-szövetkezetekbe tömörültek. A gyárosok nem pénzben fizették a munkásokat, hanem a gyár boltjaiban beváltható élelmi szerutalványokkal. A munkás a bérét is ezekbe az artelekbe fizette be. Szörnyűséges rendszer volt ez, de a későbbi európai mintájú szakszervezkedés sem felelt meg a mi természetünknek. A megunt cári uralom helyébe lépő sztálini rendszer is ösztönösen és öntudatlanul megérezte, hogy más módon nem lehet kormányozni az orosz népet, mint valamilyen központosított terrorral.

— Csak nem akarja azt mondani ezzel — vetettük közbe csodálkozva. — hogy a bolsevik zsarnokság a cári autokrácia egyenes folytatása! Ezért Moszkvában bizatosan agyonlőnék magát.

— Lehet, hogy agyonlőnék — válaszolta lágy, szlávos németiséggel Kalimoff — de, aki értelmesen nézi az orosz társadalom gyötrelmes kialakulását, mégis csak igazat ad nekem. Meggyőződéses bolsevik voltam...

— Most már nem az?

— Nem tudom, magam sem tudom, hogy miben hiszek. Gépalkatrészekért küldtek bennünket Lengyelországba. Csak rövid ideig voltunk ott és nem sokat láthatunk az élethől, de annyit még is észrevettem, hogy két háború után, s a mai megszállás ellenére is sokkal emberibb életet élnek a lengyelek, mint amilyent mi éltünk husz év óta. Vagyis:

a rendszer helyessége felől kétségeim támadtak.

De módszer tekintetében azért még mindig azt gondolom, hogy minket nem lehet más kép kormányozni csak a legkeményebb esz közökkel. A mi tömegeink az orosz jellemzők magatartásához híven mindent eltűrnek, ha nem is tudják, hogy miért vállalják a nélkülözéseket és a legszörnyűbb terort. A bolsevik fiatalokba belenevelték, hogy higgyen a világ-proletariátus megvál-

tásában. Mi istentelenek vagyunk, de nem vallástalanok, mert a hit kiirthatatlan népünk lelkéből. Ezek a torzonborz, lerongyolódott emberek — mutatott fogolytársaira, akik mohón kanalazták a forró levest — azt hiszik, hogy szenvedéseikkel megváltják a világot. De mi, akik a kommunista értelmi séghez tartozunk, tudjuk, hogy sem a világot, de még csak Európát sem váltjuk meg, mert mi külön világ vagyunk. Ma legfeljebb elpusztíthatjuk egymást, de egyikünk sem válthatja meg a másikat.

— De ha így gondolkodtak, akkor miért fejlesztették ki a behemót vörös hadsereget és miért állottak ugrásra készen hogy rárohanjanak Európára, ahol semmi keresnivalójuk nincs?

Kalimoff nem jött zavarba.

— Amit mondok — az nem hivatalos szovjettfelfogás — de voltunk néhányan Moszkvában, fiatalabb tanárok és kutatók, akik hasonlóképpen gondolkodtak, mint én. Talán különösen hangzik, de mi, akik szlávofil bolsevikiek voltunk, sokat tanultunk Danilevszkytól. A mi felfogásunk szerint Oroszország: politikai földrajzi fogalom. De mostani határai között csonka. Először ki kell alakítani politikai földrajzi egységét hogy a szláv lélek megnyilatkozásának

Általános mozgósítás Kinában

Sangháj, május 5.

Csungkingi Kinában tekintettel arra, hogy a japánok Burma felől is elértek a kínai határt, elrendelték az általános mozgósítást.

Csangkaisek tábornagy kiáltványban fordult a lakossághoz. Közli, hogy Kína harca döntő szakaszába lépett és a lakosságnak a jövőben még az eddiginél is súlyosabb áldozatokat kell hoznia. Hangoztatja a kiáltvány, hogy hosszú és súlyos harcokra kell felkészülni.

STARK TENGERNAGY SZERINT AZ ANGOLSZÁZOK CSAK AKKOR NYERHETNEK MEG A HÁBORUT, HA SIKERÜLNE MEGSEMISÍTENIÜK A TENGYELY BUVÁRHÁJÓ FLOTTÁJÁT

Amsterdam, május 5.

(Német Távirati Iroda) Az Angliában tartózkodó Stark tengernagy, amerikai parancsnok

Két amerikai csatahajó utban India felé

Róma, május 5.

A Popolo di Róma úgy értesül, hogy tegnap a Washington és Nord Carolina nevű csatahajók Gibraltárba futottak, majd

beszédében rámutatott azokra a súlyos nehézségekre, amelyeket a tengelyhatalmak tengeralatt járói okoznak a szövetségeseknek és kifejtette, hogy az angolszások csak akkor nyerhetnek meg a háborút, ha a tengely buvárhajó flottáját sikerülne teljesen megsemmisíteniük és ezzel lehetővé válna, hogy hajóik minden veszély nélkül közlekedjenek az óceánokon.

Egy másik londoni jelentés arról számol be, hogy egy brit képviselő szerint Angliának két súlyos problémája van. Az egyik a szén, a másik pedig a hajótérhiány. A képviselő szerint egyenesen bámulatos, milyen csodásan megszervezte Németország közlekedését, pedig az angol remények között elsősorban a németországi közlekedési következményei szerepeltek, Anglia pedig még a saját területén található szénmennyiségek feltárását sem tudta megszervezni.

Békésen intézik el Giraud tábornok ügyét

Páris, május 5.

Giraud francia tábornok ügyét — aki mint ismeretes egy német fogolytáborból Svájcra keresztül szökött Franciaországba — ugylátszik sikerül békés úton elintézni.

onnán folytatták útjukat India felé. Valószínű, hogy ezekkel a csatahajókkal az indiai flottát akarják megerősíteni.

A tábornok egy előkelő francia személyiség kíséretében kedden a megszállt és megszállt területek demarkációs vonalára érkezett, ahol tárgyalásokat folytatott magasrangú német személyekkel.

Szerbiában folyik a bekerített kommunista-csetnik bandák megsemmisítése

Belgrád, május 5.

(Bud. Ért.) Az Obnova c. belgrádi lap jelentése szerint Szerbiában folyik a harc a kommunisták és csetnik ellen. Prokuplje vidékén az államrendőrség osztagai körülkerítették egy 140 főből álló szabadcsapatot alakulatot, amely kétségbeesetten harcol, hogy kitörjön a gyűrűből. Eddig 40 halottat és 16 foglyot veszített ez a kommunistá csoport.

Szerbia egyik más helyén 120 kommunistát zártak körül. Ezek megsemmisítése

is folyamatban van. Az államrendőrség osztagai erősítéseket kaptak.

MINDEN BOLGÁR HÁZTARTÁS KÜTELES BESZOLGÁLTATNI AZ ÁLLAMNAK FÉL KILO REZET

Szófia, május 5.

(Bud. Tud.) A hadigazdálkodási hivatal felszólítására minden bolgár háztartás köteles beszolgáltatni legalább félkiló rezet.

A 42-es bizottság ülése

Budapestről jelentik: A 42 tagú országos bizottság kedden délelőtt ülést tartott.

A bizottság elfogadta az ülésének tárgyszózatán szereplő rendeleteket.

Keleten hajnalodik

India, az ötezer éves kultura bölcsője

Mohenj-daro, a világ legrégebb kulturvárosa

Rejtelmes India, csodálatos India, kincses India, napsütéses India! A titokzatosság, romantika és gazdagság számtalan hasonló jelzőjével szövi körül a képzelet ezt a távoli félszigetet, mely évezredek csipkerózsálmából felkelve most hirtelen a világ érdeklődésének központjába lépett. A nyugati kultura a klasszikus ókor óta sohasem veszítette el már többé szem elől Indiát, időközben nemcsak a költők, mesemondók, világjárók és kincskeresőök, hanem a lélektelen számokkal dolgozó közgazdászok, a politikusok és az elfogulatlan igazság önzetlen bajnokai, a tudósok is felfedezték. India azonban mindmáig megmaradt mesevilágnak, mely sohasem vállalt tevékeny szerepet az egyetemes emberiség történetében. Mindenki tudja, hogy India akár külön földrésznek is beillik, több ember lakja, mint egész Amerikát, gazdagsága felbecsülhetetlen, a szanszkrit szó minden európai előtt egy évezredes kultura varázsát testesíti meg, de csak kevesen tudják, hogy India talán többet is adott a világnak, mint hogy tespedten eltűrje a politikusok hódítási vágyát, a hódítók és kalandorok kizsákmányolását és hogy kielégítse a széles tömegek illetéktelen kíváncsiságát vagy a tudósok tiszteltreméltó tudományozniát. A tudomány nem mondta ki még az utolsó szót, azonban mind nagyobb valószínűséggel bontakozik ki annak a lehetőség, hogy India csakugyan adott önereléből is valamit a világnak: kulturát.

Az első világháború óta eltelt évek indiai ásatásai olyan 5000 éves kultura bizonyosságait hozták napvilágra, mely akár régiségben, akár fejlettségben joggal vetekedhet a messzi ókor jobban ismert kulturközpontjával, Mezopotámiával és a Nilus völgyével. Az 1922. óta folyó régészeti kutatások az Indus medencéjében két nagy ókori város romjait lárták fel. Az egyik a mai Mohenjo-daro az Indus torkolata közelében, a másik jóval északabbra már Pendzsáb területén Harappa. Hogy melyik volt nagyobb és régibb, nehéz lenne megmondani, az azonban bizonyos, hogy mindegyikük rokon kultura hordozója volt és a legfiatalabb rétegük kora is megközelíti az 5000 évet. A kutatásnak szabadabb terület engedő és ezért jobban ismert Mohenjo-daro romjai arról tanuszkodnak, hogy itt valamikor mintaszerűen megszervezett virágzó nagyváros terült el.

AZ ELSULLYEDT ŐSKULTURA

800 méter hosszúságban kiásott főutcájából pontosan derékszögben nyilegyenes mellékutak, ezekből megint csak derékszögben utabb utcák nyílnak. Az utcavonalatok mind észak-déli vagy nyugat-keleti irányban, azaz az uralkodó szeleknek megfelelő irányban haladtak: az egyik irányban végigseprő szél ily módon a derékszögben keresztelő mellékutak levegőjét maximális szívóhatást gyakorolt, úgyhogy ezt az uccaelrendezést akár nagyszabású szellőztetőberendezésnek is tekinthetjük. A főucca közepét a rendesen jóval szélesebb mellékucca szeli át, vele együtt mintegy a város tengelvéit alkotva. Eképpen tehát

a kelet-nyugati és észak-déli tengely, mely Berlin egyelőre még megvalósítatlan városrendezési terveinek alapjául szolgál, a mohenjodarói őskorban már 5000 éves valóság. Ez a magasszintvonalú városrendezés, melyre ilyen tökéletes kivitelezésben a modern város-történetben is aligha akad példa, természetesen arra vall, hogy Mohenjo-daróban már rendes városrendezési hivatalnak kellett működnie. Kétségtelen ennek a hivatalnak hatáskörébe tartozott a csatornázási ügyek elintézése is.

A SIVA-KULTUSZ EREDETE

Érdekes módon eddig nem sikerült bizonyítékot találni arra, hogy a házaknak ablakai is lettek volna. A forró délen, ahol a házipítés egyik legfőbb célja nem a hideg, hanem a meleg ellen való védekezés, erre talán nem is volt szükség. Az ablakok hiányából semmiesetre sem szabad elhamarkodottan arra következtetni, mintha a mohenjodarói nőket a társadalmi erkölcs szigorú visszavonultságra kényszerítette volna, hiszen Indiában a hárem vagy purdah intézménye kiművelhetőleg újabbkori eredetű. Arra a kérdésre, hogy ezt a pompás és nyilvánvalóan magas kulturájú várost milyen nvelvű és milyen vallású emberek lakták, csak a mohenjodarói képirás megfejtése után adhat feleletet a tudomány. Ágvagból, rézből vagy bronzból készült szobrait mindenestre arra vallanak, hogy vallásukban az állat- és növénytiszteltet, mely az indiai nép hitvilágában most is nagy szerepet tölt be, központi helyet foglalt el. Nagyön könnyen lehetséges, hogy

Sivának, az állatok urának tisztelétét még a mohenjodarói korból örökölte a mai India. A vallástörténészek már régebben is Sivában látták az indiai pantheon legősibb tagját és egy mohenjodarói amulett, mely a mai indiai vallásos művészet szokásához hasonlóan több arcúságot ábrázol, nagy valószínűséggel támogatja ezt a feltételezést. India mai népe tehát nem-

csak viseletének számos sajátosságát, ékszerait, fűszermozsarárt és szekrényül szolgáló ágvakorsóit, legelterjedtebb háziállatait és kultúrnyelveit, mint a búzát, árpát, gvapotot, dinnyét stb., hanem talán vallásának leglényegesebb vonásait is a mohenjodarói embernek köszönheti.

Az ősi indusvölgyi kultura, melynek nyomai egész Elő-Indiában fellelhetők, nem mult el nyomtalanul India fölött!

De vajon köszönhet-e valamit ennek a korához képest meglepően magas színvonalu kulturának az Indián kívüli világ is? A tudomány eddig a délmezopotámiai sumér kulturát tekintette az egyiptomi, palesztinai, föníciai és ezeken keresztül az egész mai nyugati kultura bölcsőjének. Nos, az indusvölgyi ásatások óta a

kutatóknak számolniok kell azzal, hogy ezt a sort egy taggal tovább is lehet követni. A sumér királysírok korabeli mepozotámiai és délkelet-perzsi kultura nemcsak sok hasonlóságot mutat az indusvölgyi kulturával, hanem sok bizonyosságot szolgáltat annak is, hogy a két folyóvölgy kultúrnépei egymással összeköttetésben is állottak. Ha tehát sikerülne bebizonyítani, hogy az indiai kultura a régebbi, nem lenne nehézsége annak a feltevésnek sem, hogy a délmezopotámiai kulturavilág volt a kölcsönző fél. Ezeket a bizonyítékokat még a romváros egyelőre megközelíthetetlen alsóbb rétegei rejtik magukban — azóta az Indus legalább öt méterrel emelte medrét, úgyhogy az indusvölgyi kultura fejlődésének régebbi állomásainak megfelelő rétegek a talajvíz birodalmába tartoznak már —, de nem mond-e eleget, hogy

a legendás formába öltöztetett sumér hazvomány szerint a kulturát a Perzsa-öblön keresztül érkező keleti hajósok honosították meg az előázsiai folyamköz vidékén?

Bármilyen választ adnak is majd a jövő kutatásai ezekre a kérdésekre, az máris bizonyos, hogy India termékeny földjén már évezredekkel az áriák megjelenése előtt is magasszintvonalu kultura virágzott. A rejtelmes India még sok nem is seített titokkal fogja meglepni a világot. (MN)

Yemen a független arab királyság, mely ellenáll az angol erőszaknak

Sába királynőjének szent városa, ahol hetven éves király uralkodik, Arabia legkonzervatívabb országa

Rendkívül érdekes és színes cikket közöl Mussolini lapjának középkeleten élő tudósítója Yemenről, arról az arab országról, amely nem hódolt be az angoloknak s amelynek ellenállása az arab függetlenségi mozgalom egyik legfontosabb tényezője. Az olasz újságíró cikke magyar fordításban a következő:

Mindenki tudja — kezdi cikkét az olasz újságíró, — Yemen az az arab ország, amely hallatlan erővel áll ellent az angol politika nyomásának. Az ellenálló Yemen királya, Imam Yahya energikusan folytatja ellenállását a brit intrikák ellen és külügyminisztere az öreg és szívós török származású Ragghi bey sikeresen küzdött le az angol külügyi hivatal és Intelligence Service mesterkedéseit. Az angol politika támadásai minden arab ország ellen többé kevésbé sikert arattak, csak Yemen nem kapitulált. A király hetvenhat éves már, de vasakarata van. Testileg is valóságos csoda.

MINDENNAP ELFOGYASZT EGY BÁRÁNYT ÉS ÉVENKÉNT ÚJ FELÉSÉGET VÁSÁROL AZ ŐSZ KIRÁLY

Mindennap megeszik egy egész bárányt és évente új feleséget vesz magának. Yemennek mint ismeretes, egyetlen külföldi országgal sincsenek diplomáciai kapcsolatai. A külügyminiszter elnevezés csak formáltság, mert a valóságban a világ egyetlen országában sincs yemeni konzulátus. Sanaa a főváros, ahol a király lakik, valóságilag megközelíthetetlen minden idegen számára. Sikerült a mult évben mégis meglátogatnom. A város a bibliai Sába királyné szülővárosa, szent város, ahol legszigorubban alkalmazzák a Korán tanításait. A törvények könyörtelenek. Ebben az országban még mindig kivégzik a házasságtörő nőt és a tolvajoknak levágják a kezét, amelyet elrettentő példaképpen közszemlére tesznek ki.

— Az Adenben uralkodó angolok minden erejükkel le akarják küzdeni a yemeni ellenállást, de ennek a kis birodalomnak 25 év óta sikerült ellenállni és úgy uralkodójának, mint kormányának álláspontja teljesen angolelles. Ennek a magatartásnak tradíciója van. Yemen az egyetlen arab állam, mely a mult világháború alatt nem engedett az angol befolyásnak, azokban a rendkívül nehéz és kényes időkben. Az angolok minden erővel megkísérelték befolyásolni a népet, de eredménytelenül. Yemen csodálatos ügyességgel megmaradt önálló államnak. Igaz, hogy az elmult 25 évben az angol-yemeni kapcsolatok egyre rosszabbodtak s e pillanatban eljutottak a válságig. 1928-ban, mikor az angolok bombázták Qatabah yemeni várost, a kis ország hadserege megtámadta Adent és el is foglalt néhány kerületet.

A legutolsó években, különösen Olaszország abessziniai hadjárata után még súlyosabban nehezedik Arabiára az angol nyomás. 1938 februárjában az adeni angol küldöttség Sanaaba gyűlt össze, hogy tárgyaljon a yemeni király-

lyal, azaz az Imammal. Ennek a tárgyalásnak azonban nem volt semmi eredménye. Mint mindig, az Imam most sem akart tudni az angolokról és kijelentette, hogy nem hajlandó semmiféle megegyezésre. Néhány héttel ezután az angol királynak egy másik küldöttye kísérelte meg a yemeni utazást, de ez alkalommal sem jutalmazta siker fáradozásait.

FŐVÁROS 4000 MÉTER MAGASÁGBAN

Ez a kis arab ország az egyetlen, amely Olaszországgal együtt meg akarja dönteni Anglia afrikai és ázsiai befolyását. Pedig Yemennek mindössze hárommillió lakosa van. A hetvenhat éves király a négyezer méter magasságban épült hegyi városban él, abban a városban, amely mindig ellenálló volt az angol politikai nyomásnak. E pillanatban az egzotikus kis ország egész szívvel várja a jelenlegi világháboruban a tengelyállamok győzelmét, hogy egyszer és mindenkorra megszabaduljon ősi ellenségétől, Angliától. Sanaaban nagy érdeklődéssel kísérik a világ háborús eseményeit, amelyekről közvetlenül értesülnek, hála az ujonnan felszerelt hatalmas rádióvevőnek, amelyet olasz technikusok szereltek fel. Ez az olasz munkával készült rádió az egyetlen az egész ország területén. Magán rádiókészülékek tartása tilos. Éppogy, miútt a gramofon használata, a zeidita vallás szigorú törvényei megtiltják a zene élvezését. Ha mégis megszegik e rendelkezést, akkor ennek a különös izlam országnak királya saját kezével törli szét a bűnjelként beszolgáltatott gramofonlemezeket. Profán hangok nem hatolhatnak be ebbe a különös világba, amely a legtisztább muzulmán hagyományokat őrzi. Maga a király is ennek megfelelően tölti napjait. Minden reggel ősi szokás szerint saját kertjében bíráskodást tart, amikor a birodalom minden részéből hozzá zárandokolnak a pereskedő emberek. A király, aki csodálatos szellemi képességekkel rendelkezik, kívülről tudja a Korán egész szövegét és minden egyes birálatát a Korán egy-egy idézetével támasztja alá, valóban salamoni módon. Délután palotájában körülveszi kis udvara és ha nagyritkán látogató érkezik, azt megvendégeli keleti szokás szerint. Mikor Sanaaban voltam és abban a szerencsében részesültem, hogy vendége lehettem az Imammak, az uralkodó egy pár-nából rakott trónon ült és a birodalom ügyeivel foglalkozott, amelyeket írásban nyújtottak át neki. Minden egyes átnézett iratra ráütötte a királyi pecsétet. A kihallgatás végén egyik embere végigvezetett a palotán, megcsodálhattam ennek minden érdekességét és keleti szépségét. Különösen nagy benyomást tett rám a palota könyvtára. Hatalmas kötetek őrzik itt az angol-yemeni kapcsolatok emlékeit. Itt vannak az angol királyok ingerült üzenetei és az azokra irt válasz. Kötetek őrzik a büszke és forradalmi nép ellenállását a brit intrikákkal szemben, azt az ellenállást, amely egyedül maradt meg szabadon az egész izlam világban. (—)

Bácsgyulafalva, Csonoplya, Kerény és Nemesmilitics a zombori ipartestülethez tartozik

Az iparügyi miniszter rendelete a bácskai ipartestületek megszervezése ügyében

A m. kir. iparügyi miniszter rendeletet adott ki a délvidéki ipartestületek megszervezése és működése tárgyában. Bács-Bodrog vármegyében 33 ipartestület lesz a rendelet szerint.

Ezek az ipartestületek: az adai ipartestület, az Apatin és vidéke ipartestület (apatini járás, Apatin, Bácskertes, Bácsszentiván, Szilágyi és Sztapár községekre terjed ki), a bácsalmási járási ipartestület (Bácsalmás, Csikéria, Katymár, Kelebia, Kunbaja, Madaras, Mátételke, Tataháza és Tompa), Bács-Bokod és vidéke ipartestület, Bácskossuthfalva és vidéke ipartestület (Bácskossuthfalva és Pacsér községek), Baja és vidéke ipartestület, bajmoki ipartestület, Bezdán és vidéke ipartestület (Bezdán, Küllöd, Béreg és Monostorszeg), csantavéri ipartestület, Csurog és vidéke ipartestület (Csurog, Nádálja), Combos és vidéke ipartestület (Doroszló, Combos, Szond, Militics), Hódság és vidéke ipartestület (Bács, Bácsordas, Bácsujfalva, Bogyán, Dérnye, Hódság, Liliomos, Paripás, Pincéd, Szentfülöp, Szilberek, Vajszka), Jánoshalma és vidéke ipartestület (Bácskeresztur, Cservenka, Kula, Torzsa és Veprőd), magyarkanizsai ipartestület, mélykúti ipartestület, moholi ipartestület, Nagybaracska és vidéke ipartestület (Bácsmonostor, Csátalja, Dávod, Gara, Hercegszántó

és Nagybaracska), Óbecse és vidéke ipartestület (Bácsföldvár és Óbecse), Osziváci és Ujsziváci ipartestület, Órszállás és vidéke ipartestület (Gádor, Körtés, Órszállás, Regöce), palánkai járási ipartestület (Bácsfőváros, Bácsujlak, Borod, Balkeszi, Dunabökény, Dunacséb, Ópalánka, Palánka, Palona, Parlag, Szépliget, Szilbács, Ujpalánka és Wekerlefalva), péterrévei ipartestület, szabadkai ipartestület, Szenttamás és vidéke ipartestület (Szenttamás és Turia), Temerin és vidéke ipartestület (Temerin és Tisztaivánfalva), titeli járási ipartestület (Alsókabol, Dunagárdony, Felsőkabol, Káty, Mozsor, Sajkáslak, Sajkásszentiván, Tizsakálmánfalva, Titel és Tündéres), Topolya és vidéke ipartestület (Bácsfeketehegy, Bajsa, Kishegyes, Szeghegy és Topolya), Ujverbász és környéke ipartestület (Kiskér, Kucora, Óverbász és Ujverbász), Ujvidék és vidéke ipartestület (Ujvidék, Begecs, Dunagálos, Hadiknépe, Horthyvára, Kiszács, Kölpény, Ófutak, Ókér, Ósív, Petróc, Piros, Ujfutak, Ujsóv, Urszentiván), Zombor és vidéke ipartestület (Zombor, Bácsgyulafalva, Csonoplya, Kerény és Nemesmilitics), zentai ipartestület, Zsablya és vidéke ipartestület (Boldogasszonyfalva, Sajkásgyörgye és Zsablya). Csongrád megyében megalakul a Horgos és vidéke ipartestület (Horgos és Martonos).

Uj vezetőséget választott a zombori Jótékony Magyar Nőegylet

A zombori Jótékony Magyar Nőegylet most tartotta meg rendes évi közgyűlését. A Hiszekegy elmondása után dr. Hettesheimer Imréné elnöknő ismertette az elmúlt két év munkáját. Husvéth Gizi pénztárosnő pedig a számszámadatokat mutatta be. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg a közgyűlés az egyesület elhunyt tagjairól. A jelentésekből kitűnik, hogy az egyesület jelentős összegekkel támogatta a Vöröskeresztet, az árvizkárosultakat, a hadiárvékat, a Délvidék felszabadulásra során hősihalált halt honvédeink hozzátartozóit és szeretetszomogokat küldött az arcvonalon harcoló katonáinknak. Az egyesület napközi otthont tartott fenn, nyáron át pedig megszervezte és vezette a gyermekek sikarai nyaraltatását. A Jótékony Nőegy-

let 1873 április 12-én folyósított első ízben segélyt, mint a jelentésekből kitűnik.

A közgyűlés a következő új vezetőséget választotta: Elnök dr. Hettesheimer Imréné, alelnökök Bittermann Sándorné és Csávosi Sándorné, pénztáros Husvéth Gizi, titkár dr. Kühner Béláné, választmányi tagok: Szabó Lászlóné, Harmuth Józsefné, Ivánkovics Márta, Magassy Antalné, dr. Müller Jánosné, dr. Scheib Károlyné, dr. Würtz Mihályné, Czibur Gézáné, Sztrilich Sándorné, Margalits Bella, Zomborcsevits Györgyné, özv. Mayer Oszkárné, dr. Kuczi Jánosné, Jankovits Gézáné, Bernhardt Jánosné, Falcione Sándorné, dr. Holzschuh Jakabné, vitéz Barlay Jánosné, dr. Sárdy Jánosné és Zwirschitz Károlyné.

Pécsett van dolga? Jöjjön a Nádorba!

Nemzetgyalázásért 4000 pengő pénzbüntetésre ítélték egy adai gyárost

Szegedről jelentik: Székely László adai fémáruháros 1941 április 9-én a jugoszláv katonai ügyosztályon többek jelenlétében, amikor a szerb katonai vezetők a térképet tanulmányozták, azt a kijelentést tette: „A magyarok és a németek kapni akarnak, de azt is elvesztik, amiük van!” Ezenkívül még több nemzetgyalázó kifejezést használt.

Ugyét most tárgyalta a törvényszék öttagú külön tanácsa Novák Jenő tanácselnök vezetésével. A tárgyaláson Székely László tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, azonban a tanuk ellene vallottak és így a bíróság bűnösnek mondotta ki nemzetgyalázás vétségében s 4 ezer pengő pénzbüntetésre ítélte, mely behajthatatlanság esetén 200 napi fogházbüntetésre változtatható át. Ezenkívül 3 évi hivatal és politikai jogvesztéssel sújtotta. Az ítélet nem jogerős.

Új gyorshajójárat a Dunán és a Tiszán

A MFTR-nél a háborus nehézségek ellenére erős munka folyik egy az áruszállító hajópark növelésére, mint a személyszállítás üzeme-

nek fejlesztése érdekében. A folyó évben a MFTR személyszállító hajóival be lehet majd járni az egész magyar Dunát, a hajózható Tiszát és az egymással összefüggő hajójáratok hossza Körtvélyestől le a Dunán a Tisza beömléséig és fel a Tiszán a Tokaj alatti Tiszaburáig 1060 kilométer lesz. Hetenként kétszer az Erzsébet királyné természetghajón tizenegy állomás érintésével, közvetlenül Budapest és Ujvidék között gyors hajójáratot tartanak fenn. A menetdíjak valóságosan békebeliek maradnak. Budapest és Ujvidék közt a vízi út I. osztályon 17 pengő, II. osztályon 9 pengő. Oda-vissza 21 pengő, illetve 13.50 pengő.

A tiszai közlekedést sem hanyagolja el a MFTR. Szegedtől Óbecséig heti ötszöri járatot fog fenntartani és hetenként egyszer-Titel érintésével Ujvidékig lesz gyorshajó-közlekedés.

„Gondolkodó gépek“

Németországban már a háboru előtt is nagy hiány mutatkozott a szakmunkásokban úgy hogy eddig az időpontig a munkanélküliség által gátolt automata gépek gyártása nagymértékben fellendült. A háboru által előállított helyzet a német szakköröket arra indította, hogy a gyárakban az emberi erőt még nagyobb mértékben automatikus gépek által pótolja.

A legújabb automatagépek a telefon szisztémájára vannak felépítve és különleges beállító szerkezettel rendelkeznek. A berendezés lehetővé teszi 10 keresőlap után 3 mil-

lió 265.000 különböző munkamenet beállítását. Különleges önirányítószerkezetek, amelyek a gyártandó tárgyat a gépekben önműködően továbbítják és úgy a gépek megindításáról mint leállításáról gondoskodnak, lehetővé teszik az emberi munkaerők kiküszöbölését. A szerkezet úgy van konstruálva, hogy nemcsak egyforma, hanem különböző nagyságu tárgyakat is önműködően irányít és a gyártandó tárgyakat kezdetüktől fogva elkészültükig a gépekben keresztülvezetik. „gondolkodó gépeknek” nevezhetők, mivel az emberi erő mellett a szellemi munkát is pótolják. Ezeket az örműködő gépeket Németországban a jövőben az eddiginél nagyobb mértékben fogják alkalmazni és ezáltal a jövő gépeinek nevezhetők. (MNK)

Bács-Bodrog vármegye alispániától.

21.889/alsip. 1942.

Tárgy: A vármegyei bérház építésével kapcsolatos munkák vállalatbaadásához versenytárgyalás hirdetése.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETME NY.

A zombori vármegyei bérház építési munkáira mégpedig:

1. Földmunkára,
2. Kőműves, beton, elhelyező munkára
3. Vasbeton munkára,
4. Kőfaragó munkára,
5. Műkő munkára,
6. Víz ellen szigetelő munkára,
7. Ács munkára,
8. Tetőfedő munkára,
9. Bádógos munkára.

A részletes tervek a zombori m. kir. állami építészeti hivatalban hivatalos órák alatt, továbbá Benedek Frigves okl. építészmérnöknel Budapest Műegyetem, megtekinthetők, illetve az összes ajánlati költségvetési űrlapok beszerezhetők.

Pályázni óhajtókat felhívom, hogy ajánlatukat „Ajánlat a Zombori vármegyei bér- és építési munkáira” feliratu kellően lepecsételt borítékba lezárva legkésőbb 1942. évi május hó 26. napjának d. e. 10 órájára Bács-Bodrog vm. alispáni iktató hivatalához nyuítsák be.

Az ajánlatok ugyanazon napon déli 12 órakor bontatnak fel mikor is ajánlattevők, ugyanazok képviselői jelen lehetnek.

A vállalati összeg 2%-a versenytárgyalási feltételekben megadott részletezés szerint bantpénzképen letétbe helyezendő.

Zombor, 1942. évi május hó 4.-én.

A kiadvány hitelül:

Helényi vm. kiadó. dr. v. Bajsav s. k. alispán.

Bács-Bodrog vármegye alispániától.

21.888/alsip. 1942.

Tárgy: A csendőrlaktanya és vele kapcsolatos hivatali helyiségek építéséhez szükséges munkák vállalatbaadásához versenytárgyalás utján.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETME NY.

A zombori csendőrségi épület és hivatali helyiségeképítési munkáira még pedig:

1. Földmunkára,
2. Kőműves, beton, elhelyező munkára
3. Vasbeton munkára,
4. Kőfaragó munkára,
5. Műkő munkára,
6. Víz ellen szigetelő munkára,
7. Ács munkára,
8. Tetőfedő munkára,
9. Bádógos munkára.

A részletes tervek a zombori m. kir. állami építészeti hivatalban hivatalos órák alatt, továbbá Benedek Frigves okl. építészmérnöknel Budapest Műegyetem, megtekinthetők, illetve az összes ajánlati költségvetési űrlapok beszerezhetők.

Pályázni óhajtókat felhívom, hogy ajánlatukat „Ajánlat a zombori csendőrségi épület és hivatali helyiségek építési munkáira” feliratu kellően, lepecsételt borítékba lezárva legkésőbb 1942. évi május hó 26. napjának d. e. 10 órájára Bács-Bodrog vm. alispáni iktató hivatalához nyuítsák be.

Az ajánlatok ugyanazon napon déli 12 órakor bontatnak fel mikor is ajánlattevők, ugyanazok képviselői jelen lehetnek.

A vállalati összeg 2%-a versenytárgyalási feltételekben megadott részletezés szerint bantpénzképen letétbe helyezendő.

Zombor, 1942. évi május hó 4.-én.

A kiadvány hitelül:

Helényi vm. kiadó. dr. v. Bajsav s. k. alispán.

Rikkancsokat

nappali árusításra fel veszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban

Hírek:

DELVIDEK

OTI KÖRZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

A második körzetbe a Bánát városrész tartozik, (a Rákóczi ut, Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész), orvosa dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

A harmadik körzet a Szelenkse és a Bánát-nak a második körzetbe nem tartozó része; orvosa szintén dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:

Dr. Kontsek Ferenc, Senteleky Kornél u. 12. Telefon: 331.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:

Arany kereszt, Deák Ferenc körút.

A Kormányzó ur és a Führer táviratváltása.

A Kormányzó ur Öföméltósága a német nemzeti ünnep alkalmából a következő táviratot intézte Hitler Adolffhoz, a nagynémet birodalom vezérjéhez és kancellárjához: „A nemzeti munka ünnepe alkalmából szeretném Nagyméltóságodnak legmelegebb jókívánásaimat kifejezni. A magyar nép hű fegyverbarátságban vesz részt a német nép emberfeletti küzdelmében és meg van győződve arról, hogy a közös ellenség végleges veresége fogja magával hozni a boldogabb jövőt.” Hitler birodalmi vezér és kancellár a következő választáviratot intézte a Kormányzó ur Öföméltóságához: „Szívvel köszönöm Föföméltóságodnak a német nép nemzeti ünnepe alkalmából hozzám intézett jóleső üdvözlőtáviratát, melyben Föföméltóságod biztosított engem a magyar népet Németországhoz fűző bensőséges kapcsolatokról. Föföméltóságoddal egyetértésben magam is meg vagyok győződve arról, hogy ez a hatalmas küzdelem ellenségeink vereségével fog végződni, ami népeink boldogabb jövőjét fogja megalapozni.”

A hadiárvaik részére gyűjtene a május 8. és 9-iki gyermeknapon. Az Országos Gyermekvédő Liga és Gyermekszanatórium Egyesület évi rendes közgyűlést tartott. A közgyűlésen, amelyen Albrecht királyi herceg elnökölt, megjelentek a minisztériumok képviselői és nagyszámú előkelő közönség. Petri Pál dr. ügyvezető elnök beszámolt a Liga elmúlt évi munkásságáról, majd Hajniss Elemér tartott eladást. Balágyi Ferenc félkaru hadirokkant felszólalására Albrecht királyi herceg kijelentette, hogy a Liga ezévi akcióját elsősorban a hadiárvaik és hadbepozultak gyermekei érdekében kívánja lebonyolítani. Ennek bizonyossága, hogy a május 8. és 9-i gyermeknap gyűjtőperselyeit „A hadiárvaikért” felírás hívja majd fel a közönséget adakozásra.

Május 15-én tartja alakuló közgyűlését az Országos Egészségvédelmi Szövetség zombori fiókjá. A közgyűlést délután 5 óra kor tartják meg a Városháza nagytermében.

A Délvidék első magyar doktornője. A Pázmány Tudományegyetem aulájában ünnepélyesen doktorrá avatták a visszatért Délvidék első magyar női jogszigorúját: Csajkás Ilonkát, Csajkás Mihály nyugalmazott szabadkai tanár leányát.

Ipari tanfolyamok a szegedi kamarai kerületben. Az Ipari Tanfolyamok Országos Vezetősége a legutóbbi időben a következő tanfolyamokat engedélyezte a szegedi kamara kerületében: Cseplő és vetőmagtisztító gépkezelői tanfolyam Baján, ugyanilyen tanfolyam Cserevénkán és Zomborban. A zombori tanfolyam rövid időn belül már az ötödik, amit itt a tanfolyamvezetőség engedélyezett.

Borzalmas forgószél pusztított az Egyesült Államokban. A Német Távirati Iroda közli az United Press nyomán, hogy az Egyesült Államok déli államaiiban hat napon keresztül borzalmas erejű forgószél pusztított, amely hatalmas károkat okozott. Részletes jelentések még hiányoznak.

Felülvizsgálják a délvidéki vásárendélyeket. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányrendeletet adott ki a Magyar Szent Koronához visszacsatolt délvidéki területeken az országos havi- és hetivásárok tartására jogosító engedélyek felülvizsgálása tárgyában.

Önvédelemből lelőtte támadóját egy topolyai rendőr. Topolyáról jelentik: Vasárnap a hajnali órákban véres esemény játszódott le Topolya egyik utcáján. Rajcsányi Ferenc községi rendőr szolgálati körútján igazoltatott egy gyanús fiatalembert. A feltartóztatott ember ahelyett, hogy igazolványt vetne volna elő, kést rántott és le akarta fegyverezni a rendőrt, földreterpette, mire ez önvédelemből revolverét használta és lelőtte támadóját. Az áldozat Varró Ferenc. Az ügyben még folyik a vizsgálat.

Szabadkán felülvizsgálják az adóhátralékot. Szabadkáról jelentik: A jugoszláv adórendszer híres volt felületességéről és hiányosságáról. Az adókönyveket éveken keresztül nem zárták le s ugyyszólván ahányszor fizetni ment az adófizető annyit félle összeget követeltek tőle. A szabadkai adóviszonyokra jellemző, hogy az 1936-os adókönyveket sem zárták le s ezt a ropant munkát most kell a városi adóhivatalnak elvégezni. Szabadkán egyébként sok millió dinárra rugó adóhátralék halmozódott fel a könyvek szerint. Nem tényleges hátralékokról van szó, hiszen a szerbek értettek ahhoz, hogyan kell a magyarokon az adót behajtani, hanem behajthatatlan, elévült hátralékokat is évtizedeken keresztül nyilvántartottak. Ennek eredménye az, hogy egy most készült kimutatás szerint hét és félmillió hátralékkal vannak megterhelve részben már nem élő, tönkrement, vagy elköltözött adófizetők. Most ilyenként vizsgálják felül a megterheléseket és sok millió pengőt, a hátralékok nagyobb részét törölni fogják.

A gyomor és a bélsatorna alapos kitisztítására igyunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet, mert ez gyorsan és biztosan takarítja ki az emésztés salakkal telt útjait és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Közeledik az otrantói csata 25-ik évfordulója. Surányi Unger Tivadár egyetemi tanár a magyar-német társaság meghívására Berlinben előadást tartott a magyar-német gazdasági kapcsolatokról. A társaság elnöke Freyberg altengernagy, köszönetet mondott az előadónak és megemlékezett arról, hogy a közeli napokban ünnepeljük meg a világháború egyik legfényesebb győzelmének, az otrantói csatának 25 éves fordulóját. Az otrantói csata hőse vitéz Horthy Miklós tengernagy, aki elsőnek vet te fel a harcot a bolszevizmus ellen és most is dicsőségre vezet a magyar csapatokat szövetségesei oldalán a Szovjet ellen.

Füsttelen nap. Székesfehérváron füsttelen napot tartottak, amelyen 56.200 cigarettát, 4266 pengőt és nagymennyiségű dohányt gyűjtöttek össze honvédeink megajándékozására.

Az őserdő fia. — Tükör májusi száma írja — A nagyvárosba vetődött emberevő ivadék hamar elhagyja ősei szokásait. Fehér vászonruhát csináltat magának, cipőt méret, vastag-keretes pápaszemet vesz és töltőtollat. Imi ugyan még nem tud, szeme is éles, de a pápaszem és töltőtoll tekintélyt és társadalmi megkülönböztetést ad neki. Hamar megtanul valamilyen mesterséget, mert eszes és fogékony. Gépkocsivezető lesz, vagy vasesztergályos, keréknárszerelő vagy benzinkutkezelő. Megtanul írni és írniok lesz valamelyik európai ültetvényen vagy kereskedelmi vállalatnál. Igényei lesznek: pénz kei ruhára, vastagorru amerikai cipőre, pápaszemre, töltőtollra, esetleg kerékpárra vagy valami rozszant gépkocsira. Az őserdő csendjére csak halványan emlékszik vissza, mint valami valószínűtlen homályos multra. Petróleumot fur a földből, gumit csapol vagy olajat sajtol hatalmasabb, civilizáltabb népek számára. Hogy

Eladó két alig használt
BELGA GYÁRTMÁNYU VADÁSZFEGYVER,
12—16-os kaliberű. Érdeklődni:
Zombor, Trefort ucca 2 szám alatt.

mind e földi javak mire szolgálnak, azzal még nincs teljesen tisztában, csak azt tudja, hogy dolgoztna kell, mert kell a pénz.

A zombori anyakönyvi hivatal kimutatása. A zombori anyakönyvi hivatal legutóbbi kimutatása szerint 18 fiú és 11 leány gyermek született. — Házasságot kötöttek: Parcsetics Jenő—Csuvardics Etel, dr. Ofner Ferenc—Szegő Livia, Drljacsin Péter—Ispánovics Annuska, Szabó István—Rövid Mária, Kohr Lajos—Varga Ilona Erzsébet, Pozder István—Bencsics Anasztázia, Rápi József — Káics Julia, Kolarszki József—Vlach Katalin, Baumgauner László—Lang Ilona. — Meghaltak: Valente Ferenc 50, Mirkovics Tódor 62, Herz Konrad 55, Gaál Paulina 17, Gruber János 48, Luguerszki Szvetozár 58, Kovács József 5, Sztójkov Izsákné 78, Lajosévits Emij 81, Sztefanov Sándor 46, özv. Plusárev Öbrádné 61, Csernics Miklós 59, Sljukics Vojin 78, Dinics Emil 77, Lázár György 65, Cárév József 77, Antolják Dragán 2 és fél, Gucsinszki Milosné 82, özv. Radojevics Márk né 78, özv. Dobos Mátyásné 76, Szalma János 77 és Rjbarov Milován 80 éves korában.

4.4 millió almamagot eredményezett az almamaggyűjtési akció. A télen akció indult az almamag gyűjtése érdekében, hogy ezáltal a faiskolák számára vetőmagot biztosítsanak. A gyűjtés 220 kg, azaz körülbelül 4.4 millió magot eredményezett.

Eltemették Budapesten József Attilát. Vasárnap délelőtt örök nyugalomra helyezték József Attila, a tragikusan elhunyt költő hamvait a kerepesi temetőben, a főváros által adományozott díszsírhelyre.

Uj rend a méhetető cukor kiosztásánál. A méhetető cukrot eddig a méhészegyesületek utján osztották ki. A most életbeléptetett új rend szerint az ipari cukor mintájára minden méhés az legközelebb eső fűszerüzletben vásárolhatja meg a méhetető cukrot kilónként 2.08 pengős áron.

A szárított répaszelet ára. A hivatalos lap vasárnapi számában megjelent közléstügyi miniszteri rendelet az egészséges répából készült, legfeljebb 15 százalék nerséget tartalmazó, el nem égett kilogrammzatlan, szárított répaszelet legmagasabb árát minden előállító üzernél az átvevő zsákjában mázsánként 46 pengőben állapítja meg. A kereskedők ehhez az árhoz az általuk fizetett vasuti, illetve hajófuvardíjon és járulékaik kívül mázsánként legfeljebb — egy izben — 7 pengő hasznolt számíthatnak hozzá.

I. a FASZÉN Mérőnél
Bajai országút 11 Telefon 6.

Két rendőrt elgázolt a részeg sofőr. A Békésvármegyei Mentőegyesület gépkocsija az éjszaka folyamán elütötte Asztalos Imre rendőr főtörzsőrmestert és Bozó Péter próbarendőrt. A rendőri bizottság megállapította, hogy a mentőautó sofőrije ittas volt. A két rendőr súlyos állapotban fekszik a kórházban.

Rendelej a magyar-német kölcsönös tábori postai forgalomról. Magyarország és Németország között a tábori postai küldeményeket ugyanugy kell bérmentesíteni, mint a saját küldeményeket. Május 10-től kezdve közönséges, illetve tábori postai levelezőlapok díjmentesen adhatók fel Magyarországról német tábori címekre és díjmentesek 100 grammig a közönséges levelek és egyéb levélpostai küldemények is, 100 grammtól 1 kilogrammig a postacsomagok díja 30 fillér. A német tábori postához címzett csomagok súlyhatára 1 kilogramm. Ezekben közleményt elhelyezni tilos.

Harmincezer pengő külön jutalmat kapnak az idén a selyemtenyésztők

Vitéz Bonczos Miklós államtitkár, az Országos Nép- és Családvédelmi Alap ügyvezető elnöke nagyjelentőségű rendeletet intézett a közjóléti szövetkezetekhez a selyemtenyésztés fejlesztése és a magyarországi hernyóselyemtermelés fokozása érdekében. Arra való tekintettel, hogy a hernyóselyem nélkülözhetetlen háziipari anyag, elrendelte, hogy az ONCSA által létesített telepeket eperfával ültessék be a közjóléti szövetkezetek és a sokgyermekes családokat kapcsolják be a selyemtenyésztés jövedelmező munkájába.

Az államtitkár rendelete alapján a vármezők és törvényhatósági jogú városok már a most kezdődő tenyésztési időszakokra 1000—1000 pengő tenyésztési jutalmat tűztek ki azoknak a selyemtenyésztőknek a jutalmazására, akik a legtöbb és legjobbműködő selyemgubót váltják be. A tenyésztési jutalmakat 100—75—50—25 pengős tételekben a tenyésztési időszak lezárása után, a hivatalos beváltási okmányok alapján osztják majd ki. Azt jelenti ez, hogy a selyemtenyésztésből most könnyen elérhető 200—300, esetleg 400—500 pengős kereset mellett az szorgalmas tenyésztők még ezen felül 75—100 pengős jutalomra is számíthatnak. Lesz olyan törvényhatósági jogú város, ahol minden tenyésztőnek jut legalább 25 pengő külön jutalom. A törvényhatóságok által eddig meghirdetett jutalmak összege meghaladja a 20.000 pengőt, azonban még több közjóléti szövetkezet nem adta ki a jutalmakra vonatkozó hirdetményét. Végeredményben mintegy 30.000 pengő lesz az az összeg, amelyet az idén termelési ju-

talom címén kapnak a szorgalmas selyemtenyésztők. A régi tenyésztők körében tehát nagy versengés indult meg a minél jobb és nagyobb eredmény elérése céljából s az új tenyésztők ezrei kapcsolódnak bele ebbe a munkába, amely **ma hazafiúi kötelesség is**, mert a hadsereg nélkülözhetetlen felszerelésinek anyagát biztosítja.

A selyemtenyésztéssel végzett honvédelmi munkáért azonban a kormány teljesértékű ellenszolgáltatást nyújt, mert a 3.50 pengőre fölemelt selyemgubóár mellett olyan keresethez jutnak a selyemtenyésztők, amire évtizedek óta nem volt példa. A megfelelő gubóár máris érzéti hatását, mert az ország minden részéből tömegesen jelentkeznek a tenyésztők, hogy a közeli napokban kezdődő tenyésztésre hernyót kapjanak a községi petekikeltőktől. Olyan falvakban is nagyszámu jelentkező igényel most hernyót, ahol eddig az eperfaállomány többnyire kihasználatlan volt. Feltűnően sok falusi kisiparos foglalkozik most selyemtenyésztéssel, mert az egyes szakmákban mutatkozó anyaghiány miatt keresetüket más uton próbálják pótolni. Erre pedig a legalkalmasabb mód a néhány hétig tartó selyemtenyésztés, amely mellett az egyéb munkát is el lehet végezni. Az Országos Selyemtenyésztési Felügyelőség számolt azzal, hogy a magasabb gubóár mellett nagy érdeklődés mutatkozik majd meg a selyemtenyésztés iránt s ezért bőségesen biztosított a vállalkozók számára petét. A községi petekikeltők, akiknek nevét az előjárásokon megmondják, még elfogadnak jelentkezéseket.

Rizs-finomliszt szelvényre

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közellátásügyi miniszter a hivatalos lap hétfői számában megjelent rendeletével átmenetileg korlátozta a rizs forgalmát. A rendelet értelmében május 5-től kezdődően újabb rendelkezésig csak a hatósági finomliszt- és kenyérjegy finomliszt-szelvényre, illetőleg hatósági utalvány ellenében szabad rizst kiszolgáltatni. Egy-egy lisztjegy szelvényre 20 dkg rizst szolgáltathatnak ki a kereskedők.

A gabonalappal ellátott vámórlésre jogosultak, amennyiben rizsban akarnak jutni, tartoznak készletükből havonta legfeljebb 2 kg fi-

nomlisztet a kijelölt kereskedőnek a hatósági áron beszállítani. A kereskedő a beszállítást igazolja és ennek alapján a községi előjáróság a beszállított finomliszt felemennyiségének megfelelő rizs vásárlására jogosító utalványt ad ki az igénylőnek. Az utalványt 30 napon belül be kell váltani abban a helységben, amelyben kiadták.

Kimondja a rendelet, hogy a kereskedő készlete erejéig köteles a fogyasztó kívánságára a liszt-szelvény ellenében kiszolgáltatni a rizst. A rendelet május 4-én lép hatályba.

Kukorica-, köles- és pohánkavetőmagot kapnak a vízszujtotta gazdák

Szegedről jelentik: A városháza nagytermében vasárnap délelőtt a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara és a Csanád—Arad—Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület rendezésében árvízi gyűlés volt, amelyen a belvizekkel sújtott vármegyéek vezetőségének, gazdaküldöttségeinek és országgyűlési képviselőinek jelenlétében részletesen megvitatták az árvizek és belvizek okozta helyzetet.

Az árvízgyűlésen jelen volt Bárczay János földművelésügyi államtitkár, árvízvédelmi kormánybiztos, aki beszédében hálás szavakkal köszönte még a harmadik évben vízzel küszködők kitartását és bajbírását, azután átfogó képet rajzolt az árvízveszedelem okairól.

Nyolc-tíz évvel ezelőtt az Alföldet aszály látogatta meg és akkor sok ármentesítő közgyűlésen mondták, hogy a csatornákat be kell temetni, mert ezek száritották ki az Alföldet. Ma pedig a megszaporodott csatornák nem elegendők, olyan területen is van belvíz, ahol emberemlékezet óta nem láttak vizet. A földművelésügyi kormányzat már előkészített egy törvény-

javaslatot a lecsapoló társulatok államosításáról, úgyhogy az árterületen belül él, hanem vegye ki ebből részét minden egyes polgár.

A víztelenített területek bevetésére 50 vagón száznapos korai tengerit biztosított a földművelésügyi kormányzat, a köleskészleteket is összeirták, hogy elegendő vetőmag legyen és Németországból 60 vagón pohánkavetőmagot szereztek be a később víztelenített területek hasznosítására.

Bejelentette a kormánybiztos, hogy magas zöldárakra lehet számítani az idén, ezért a védőtöltéseket minden szükséges helyen megerősítette. A jelenlegi belvízhelyzet rögzítésére folyik a légitérképezés, ezek a térképek lesznek a végleges vízrendezési munkálatok alapjai. A vízproblémát úgy kell megoldani, hogy a nedves esztendőben vízvezető csatornák és szivattyutelepek száraz években öntözésekre lehessenek felhasználhatók. A vizeket nem az értékes alföldi területeken, hanem Kárpátján tá-

rolják majd, úgyhogy mindjárt energiaforrásnak is fel lehessen használni őket.

Bárczay államtitkár a szegedi árvízi gyűlés után műszaki kíséretével együtt kétnapos árvízi körutra indult a Bácskába. Megtekintette Szabadkán, Magyaránizsán, Hódságon, Zentán, Ujverbáson, majd Ujvidéken a belvízi helyzetet és mindenütt a helyszínen adott a további munkálatok elvégzésére utasítást.

Ipartestületi jegyzői előkészítő tanfolyam a szegedi kereskedelmi és iparkamarában

A Budapesti Közlöny május 3. számában jelent meg az iparügyi miniszter 12000/1942. sz. rendelete, amely a visszafoglalt Délvidéken az ipartestületi hálózat újjászervezéséről intézkedik. Az ipartestületek eredményes munkásságának egyik előfeltétele az, hogy az ipartestület ügyeit szakképzett jegyző intézze. Rendkívül fontos, hogy az újjonnan szervezett ipartestületek életének elindulásakor olyan egyének vezessék az ipartestület irodáját, akik jól ismerik azokat a teendőket, amelyek az ipartestületi jegyzőkre várnak. A szegedi kereskedelmi és iparkamara előterjesztésére az ipartestületi jegyzői tanfolyam felügyelő bizottsága, amelynek elnöke dr. Gyulay Ákos miniszteri tanácsos és igazgatója dr. Fluck István miniszteri tanácsos, Szegeden a kereskedelmi és iparkamarában a visszafoglalt délvidéki területen működő ipartestületi jegyzők részére május 18—22 között előkészítő és tájékoztató tanfolyamot rendez. A kamara a jegyzői tanfolyam felügyelő bizottságának felhívását az érdekeltektől ipartestületekhez megküldötte. Együtt azonban nemcsak a visszafoglalt délvidéki ipartestületek jegyzői részére kívánja lehetővé tenni a tanfolyamon való részvételt, hanem a többi kerületi ipartestületek jegyzői számára is. Messzemenő anyagi áldozat vállalkozásával a szegedi kereskedelmi és iparkamara lehetővé teszi a tanfolyamon való részvételt. Remélhető, hogy az érdekeltektől ipartestületek jegyzőiket igen nagy számban küldik ki az ipartestületi előkészítő és tájékoztató tanfolyamára.

Kijelölik a lisztnagykereskedőket

A közellátási miniszter a törvényhatóságok első tisztviselőjéhez 305.900/1942. sz. alatt körröndeletet intézett, amelyben megbizta a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a vezetésük alatt álló törvényhatóságok területén a lisztnagykereskedőket jelöljék ki. A kijelölésnél az illetékes kamara véleményét meg kell hallgatni. Lisztnagykereskedővé csak olyan személy (jogi személy) jelölhető ki, aki (amely) igazolja, hogy: 1. nem esik az 1939. IV. tc. hatálya alá; 2. nemzethűségi, erkölcsi és szakmai szempontból megbízható, különös tekintettel a közellátással kapcsolatban kiadott rendelkezésekben foglalt rendelkezésekre, 3. megfelelő tőkével rendelkezik és megállapítható, hogy a tőkét nem az 1939. IV. tc. hatálya alá eső személy (jogi személy) bocsátja rendelkezésére; 4. a liszt kifogástalan tárolására alkalmas helyiséggel — amennyiben a helyi viszonyok megkívánják, több raktárhelyiséggel rendelkezik; 5. hitelet érdemlően igazolja, hogy liszt- vagy gabonakereskedéssel már huzamosabb időn át foglalkozott. Budapest székesfőváros területén legfeljebb 50 lisztnagykereskedő jelölhető ki. Egvéb törvényhatóságok területén legalább annyi lisztnagykereskedőt kell kijelölni, hogy egy-egy lisztnagykereskedő legfeljebb havi 2000 q liszt átvételére kapjon megbízást. Az egyes lisztnagykereskedők között az elfátmányt lehetőleg arányosan kell felosztani. A lisztnagykereskedők kijelölésénél különös tekintettel kell lenni az 1941. évi szeptember hó 15-én kelt 354.600/1941. K. E. — I/1. számú rendeletben említett csomópontokra, vagyis azokra a helyekre, ahová a lisztet a Hombár szállítja. A jogi személyek központját és fiókjait, illetve bizományosait, a kiutalásra kerülő lisztmennyiség szempontjából külön lisztnagykereskedőnek kell tekinteni.

SPORT

A zombori gimnázium és kereskedelmi iskola atlétikai versenye

Szombaton délután atlétikai postaversenyt rendezett a szarvasi állami gimnázium, a zombori állami gimnázium és a kereskedelmi iskola. Ugy a szarvasiak, mint a két zombori gimnázium, a postaverseny szabályai szerint, otthonukban tartották meg a versenyt. A verseny keretében a zombori gimnázium és a kereskedelmi iskola szombaton délután mérte össze erejét, hogy azután a szarvasi gimnáziumnak elküldve a versenyek eredményét, összehasonlítsák az eredményeket és a pontverseny végső eredményét megállapítsák.

A verseny futó- és dobó számai a Mátyás király uti sportpályán, kellő előkészítések után, kreültek lebonyolításra. Az első napi események következtében helyenként bokáig érő víz és sár borította a pályát, ami nagyban befolyásolta a verseny eredményét. Mindennek ellenére nem riadtak vissza a versenyzők:

a futócípőt nélkülöző, de a sport iránt határtalanul lelkesedő fiúk mezítláb futották le számaikat.

A versenyszámok eredménye: **10x100 méteres váltófutás** 1. kereskedelmi 2.24 7, 2. gimnázium 2.31.9. **Súlydobás:** (7¼ kgr.) 1. Manoilovits (gimnázium) 8.70 m., 2. Maisztorovits (gimnázium) 8.65 l., 3. Tucakov (gimnázium) 8.20 m., **Száz méteres síkfutás:** 1. Kiss J. (kereskedelmi) 13.9, 2. William (kereskedelmi) 14.2, 3. Magasi (kereskedelmi) 14.3. — **Gerelyvetés:** 1. Lugumerszki (gimnázium) 31 méter, 2. Haméder (kereskedelmi) 27 méter, 3. Kozoderovits (gimnázium) 27 méter. **110 méteres gátfutás:** 1. Boes (gimnázium) 21.3, 2. Pálcs (gimnázium) 21.9, 3. Tucakov (gimnázium) 22.4. **Díszkosvetés:** 1. Maisztorovits (gimnázium) 22 m., 2. Pálcs (gimnázium) 19.40 m., 3. Szántó (gimnázium) 17 méter. **400 méteres síkfutás** 1. Korény (kereskedelmi) 1.64, 2. Várszeghy (gimnázium) 1.71, 3. Káich (gimnázium) 1.91 — Ezután

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

Oh, das muss sehr genau gemessen werden. Ein cm. macht einen grossen Unterschied aus. Ich sehe schon, dass die Schulter zu breit ist. Jetzt müssen wir das ganze auf-trennen, das gibt doppelte Arbeit.

Oh, ezt nagyon pontosan kell meg-mérni. Egy cm. nagy külön-bőség. Már látom, hogy a válla túl széles. Most az egészet fel kell fejtenünk. Dupla munka.

Szószedet

genau
messen, mass, h. ge-
messen

pontos, -an
mérni

der Unterschied, -s,
-e
auftrennen, -te auf,
h. aufgetrennt
különbség
felfejt

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”, első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

következtek az ugrószámok, amelyeket a gimnázium udvarán tartottak meg. **Hármas ugrás:** 1. Kiss J. (kereskedelmi) 12.14 m., 2. Krausz (gimnázium) 12.06 m., 3. Kovács 11.42 m. — **Távolugrás:** 1. Kiss J. (kereskedelmi) 5.66 m., 2. Tucakov (gimnázium) 5.51 m. 3. Krausz (gimnázium) 5.44 méter. — **Magasugrás:** 1. Pálcs (gimnázium) 1.55 m., 2. Tucakov (gimnázium) 1.55 m., 3. Fernbach (gimnázium) 1.50 m. — **Rudugrás:** 1. Pálcs (gimnázium) 3.10 m., 2. Kiss J. (kereskedelmi) 3 méter, 3. Parot (gimnázium) 2.60 méter.

Pontarányban a versenyt a gimnázium csapata 75:41 arányban nyerte meg.

Teke-hirek

Vasárnap kezdődött meg Zomborban a bajnoki mérkőzések II-ik fordulója. A részletes eredmények a következők:

BUNY. NÉPKOR-BANAT 176:156

A Buny. Népkörnek sikerült a vendég látó csapattól megszerezni a két pontot. A

B. Népkörből Kandász J. Kekezoovits I. és Rudics F. míg a Bánáthól Szávcsics B. Streiling M. és Paripovits R. voltak jók. Biró Nagyvinzki.

FELSŐVÁROS—M.T.E. 164:141

A saját pályáján játszó Felsővárosnak sikerült az M.T.E.-től megszerezni két pontot. A Felsővárosból Vukovits J. Gálic L. és Morber J. míg az M.T.E.-ből Kemmer L. Darvas K. és Nagy K. voltak jók. — Te-kintettel arra, hogy a kisorsolt bíró nem jelent meg a pályán, a csapatok közös meg-egyezésre az M.T.E.-ből Czár J. míg a Fel-sővárostól Borber J. bíraskodtak.

Szelencse-Glória mérkőzés nem lett le-játszva, mert a Glória nem jelent meg a ki-sorsolt időben a pályán, így a Szelencse könnyen nyert két pontot.

A Törekvés—Legényegylet mérkőzé-se közös megegyezés szerint 7-én este lesz lejátszva.

A rejtélyes talizmán

IRTA: CLEM YORE

— Érdekelne tudni, hogy a hazugság vala-ha is fizet-e igazságot osztalékul.
— Biztos! Ha valaki barátai érdekében vala-mi fehér hazugságra határozza el magát, ezen az angyalok is mosolyognak — magyarázta Pierre.

— Azt hiszi, hogy Isten akarhatja azt, hogy valaki hazudjék, ha azzal iót mivelhet?

— A fekete hazugság az ördögtől ered, de a jó Isten akarja, hogy a jóindulatú, fehér ha-zugság nagy szerencsét hozzon. De miért beszél ilyen képletesen?

— Amikor a fiatal Jim azt kérdezte tőlem, hogy atyja mit értett az utolsó szavaival, ha-zudtam neki.

— Maga tudja, hogy „Napsugár” Jim mit próbált mondani?

— Tudom. Egy hónappal a halála előtt meg-látogattam őt és valamit elmondtam neki, ami-től végtelenül megdöbbent.

— Mit? — kérdezte Touhev.
— Hogy Kanuakalak él. Hogy öreg, gven-ge és a népe rabszolgája.

— Minden aranykutató tartott magának ab-ban az időben a téli hónapokra indián asszonvt. „Napsugár” Jim is csak ezt tette. Miért szomo-rítaná el Jimet emiatt?

— Kanuakalak nem volt olyan, mint álta-lában az indián nők. Szerette „Napsugár” Jimet és sohase élt együtt más férfival, se fehérrel, sem indiánnal. A legszebb indián nő volt, akit valaha láttam. Tudják, fiuk, félig orosz, tud ír-ni, olvasni és franciául, angolul és oroszul be-ni, olvasni és franciául, angolul és oroszul be-ni. Mindezt az orosz misszióban tanulta és két évig járt az én iskolámba is. Szívében nem volt indián. Tiszteletes, erkölcsös és tiszta volt. És fia volt. „Napsugár” gyermeke. Erről nem hallottak?

Pierre meglepetten kapta fel a feiét.
Mike morgott valamit.
A hittérítő folytatta:

— Egy ideig a törzse se tudott erről. A do-log így történt. Miután „Napsugár” Jim elhagy-ta, a nő észrevette, hogy anyának érzi magát. A folyó alsó vidékére küldöttem az orosz misszió-pok már ismerték. Két évig maradt ott, azután a gyermeket rábizta a misszióra, beleegyezett abba, hogy sohase fogja visszakövetelni. Az orosz hittérítők viszont megígérték, hogy fel-ne-velik a gyermeket és amikor nagyobb lesz, ki-küldik Alaskából valamre. Kanuakalak azt akarta, hogy a gyermeke fehér ember legyen. „Napsugár” Jim fia volt és nem akarta, hogy in-dián legyen. Minden gondolata „Napsugár” Jim-hez kapcsolódott.

Pierre és Mike elnémultak, annvira lekő-tötte őket a meglepő közlés.

— Az idők folyamán gyakran láttam a nőt, de egyszer sem említette a gyermekét. De köz-vetlenül az előtt, hogy „Napsugár” Jimhez men-tem Seattlebe, Kanuakalak felkeresett Fort Yu-konban és elmondotta, hogy Kon-It'l törzsfőnök megtudta, hogy gyermeke van. Elmondotta ne-ki, hogy a gyermek Dyeában él. Arra kért, hogy kutassam fel „Napsugár” Jimet és figyelmez-tessem, hogy óvja a gyermekét Kon-It'l-től. És megígértette velem, hogy azonnal indulok. Vé-gére jártam a törzsfőnök előadásának és meg-állapítottam, hogy megfelel a tényeknek.
— Látta a gyermeket? — kérdezte Touhev.
— Nem. De meg tudtam állapítani az élete lefolyását azóta, hogy az orosz missziót el-hagyta.

— Lány, vagy fiu? — kérdezte Mike.
— Fiu. Bánvatelepeken dolgozott Nomében és a Rézfolyó vidékén. Ismerik Ketchicanban, Petersburgban, Wrangelben és rossz híre van Skagwayben és Dyában. Olvan gangsterféle.

díjbirkózó, bokszbajnok és revolverhős. Egy év-re volt bezárva, mert meg nem engedett terü-leten halászott. Mint az atyja, ő is hirtelen ha-ragu, feltörtanyó természet és az ökolcsapása olyan, mint az öszvér rugása.

— Hogy értesült Kon-It'l a létezéséről?

— Egy a Charlie folyó vidékéről származó indián, aki ismerte „Napsugár” Jimet és Ka-nuakalakot, az eklutnai kézimunka-iskolában ski-készítést tanított. Amikor háromévi megbí-zatása lejárt, a Yukon folyón jött hazafelé. Meg-állt az orosz missziónál és egy öreg indián ass-zonv Kanuakalak felől kérdezősködött és meg-mondotta, hogy a gyermeke itt nevelkedett. A Charlie folyam vidékéről való indiánt ez kíván-csivá tette, körülszimatolt a környéken, meg-csivá tette a fiu nevét és azt, hogy hol tartózkodik. Amint Kon-It'l-el találkozott, elmondotta neki és a törzsfőnök megállapította, hogy mindaz igaz amit az indián neki elmondott. Hogy milyen uton tette ezt? Kanuakalak nem tudta, de azt hitte, hogy a himlőhelves Papin kutatta fel az összes helyeket, ahova a hírek elvezettek és ő állapította meg azt is, hogy a fiu hol tartózkodik.

A püspök egy percig elgondolkodva hall-gatott, azután így folytatta:

Folytatása következik.

Apróhirdetések

Eladó Zombortól vasúton 15 percre, szá-raz, modern villa 1000 l-ől kerttel kedvező fizetési feltétellel, va-lamint barok-ebedő. Cim: néhai Vidákovics féle Villa Nemesmili-tics. a-1687-f

Telefonszámunk 2-07

Hűleveknek magas kereseti lehetőséget nyújt előkelő intézet. Lehet mellékfoglalko-zás is. Jelentkezni dél-előtt. Rákóczi ut 11. a-1614-f

Zomborban. Hosszu utca 12 szám alatt ház. 5.500.— pengőért el-adó. a-1686-f

A kiadásért felel Illés Sándor. — A szerkesztésért felel: Muhl János. — Nyomatott Bosnyák József körforgógépén, Zombor